

„Edinost“

Izhaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvc.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvc.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasiilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom Poslana, osmrtnice in javne zahvale do mači oglasi itd. se računajo po pogodbi

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Isdatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Kongres društva „Dante Alighieri“ v Ravenni.

(Zvršetak).

Poročilo odvetnika Machiorija o položaju Italijanov v »Regione Giulia« in v Dalmaciji je bilo sestavljeno po poročilih tržaškega lista »Il Piccolo«. To poročilo se bavi z vprašanjem staroslovenske liturgije, katero označa kakor nevarnost za Italijanost, potem s hrvatskim gimnazijem v Pazinu in z Dalmacijo. Benečanski odvetnik je podal tudi nekatere nasvete, kako bi bilo možno »proganjanje« Italijanov pomagati. Žal, da italijanski listi niso priobčili teh predlogov, ki so bili vsprejeti z navdušenjem. Obema imenovanima gospodoma je posebno na srecu usoda Dalmacije in Italijanov v Dalmaciji, in ne moreta najti dovolj besed, da bi proslavila junštvo dalmatinskih Italijanov v obrambo njih narodnih pravic.

Tudi profesor Pulle je posvetil temu junštvu navdušenih besed občudovanja. On je privedel etnografsko karto Italije, ki obsega Istro, Trst, Gorico in tudi Dalmacijo. Gospod profesor je pripoznal, da glasom službenih podatkov italijanski jezik v Dalmaciji nazaduje. Pravi pa, da so ti podatki krivi. Italijanski jezik da predstavlja v Dalmaciji kulturo, a kultura da je vedno močnejša, nego barbarstvo. Pod barbari umeva seveda Hrvate.

Nikdo ne bo menda zahteval od nas, da bi se spuščali v polemiko s to bedastočo. Italijani nočejo pa nočejo viditi resnice. Oni se puščajo voditi od svoje prevzetosti, od svojega nevrednega šovinizma, od svojega slepega sovražstva, od svojega fanatizma in od svoje — ignorancije!

Človeka, ki ni imel nikdar prilike, da bi se kaj učil, je obžalovati. Ali italijanska ignorancija glede na naše razmere je namerjana. Oni nočejo izvedeti resnice, oni jo sovražijo ravno zato, ker je resnica. Ali je možna večja ignorancija, nego je ta, ako nam gosp. Machioro govori o pačenju italijanskih imen, dočim se v resnici ravno nasprotno dogaja? Nad dve tretjini italijanskih imen v Dalmaciji so popačena hrvatska imena. Ime pisatelja teh vrstic se je glasil prvotno Palatić. Benečani so napravili iz tega Puliteus, potem Puliteo in Politeo. Biankini je prevod hrvatskega imen »Mastilčević«. Možno je

celo prvotno dokazati, kedaj se je Mastilčević spremenilo v Biankino in Biankini.

Kako ignoranco Italijani kažejo v naših stvarih, priča tudi zadnja številka lista »La illustrazione italiana«. V isti se imenuje Zader »najzvestejše« (»la fedelissima«) mesto republike Beneške, dočim je znano iz zgodovine, da je bil Zader po smrti Kolomana skoro štiri stoletja v nepratržni odprti ustaji proti Benetkam in hrvatsko-ogerskemu kralju v prilog.

Proti taki namerjami ignoranci, kakor so jo kazali na kongresu v Ravenni, se res ni možno boriti, ali naša dolžnost je, da naše merodajne činitele v monarhiji opozarjamo na delovanje iredente. Kako potrebna da je ta pozornost, dokazuje okolnost, da so na kongresu z velikim zadovoljstvom sklenili, da bodo v bodoče tudi vojaške osebe vsprejemali v društvo. In v resnici sta tudi dva generala sodelovala na kongresu. Nadalje so se je udeležil kongresa minister Poseoloto, in sicer z dovoljenjem ministerskega predsednika, dočim je minister Gallo brzojavno pozdravil kongres. Vlada v Italiji se torej identificira s cilji in nameni društva. Mi smo že opetovano opozarjali na to, da v Italiji gledé iredentizma ni nobene razlike strank in da vsaka vlada podpira in pospešuje iredentizem. Da-li je zveza med Italijo in našo monarhijo združljiva s tem, tega nočemo razmotrivati. Vsakako pa se moti gosp. ministerski predsednik Körber, ako meni, da italijansko poželjivost uduši s tem, da odklanja tudi opravičene zahteve Italijanov v Tirolu. To ne odgovarja pravičnosti, ako se na jedni strani zakonite zahteve v Tirolu odklanjajo, na drugi strani pa podpirajo neopravičena stremeljenja Italijanov v Primorju. S tem se iredentizem še bolj pospešuje in se iredentovsko društvo Dante Alighieri v njega poželjivosti le vspodbuja.

Avstrijski Nemci

se nikakor ne morejo privaditi misli, da je v Avstriji, to je v državi, katero tvorijo slovanski narodi po veliki večini in to narodi, ki so jako napredni v gospodarskem in kulturnem oziru, da je v taki državi vladanje v znamenju nemških predpravie in nemške hegemonije — gol in nag nezmišl.

Njih fiksna ideja, da pripada njim privilegij vladanja in gospodstva, ki je zakrivila že toliko zla in homatij v naši državi, ta fiksna ideja jih neprestano vznemirja ter jih ne zapušča nikdar. Tako so na »Bauerntagu«, ki se je dne 16. m. m. vršil nekje na Moravskem, sprejeli sklep, s katerim ne zahtevajo nič več in nič manj, nego »povratak merodajnih činiteljev v državi k stoletnim izročilom nemške uprave, nemškega vojnega in državnega jezika«. Nemci zahtevajo torej na vsaki način za-se prvo, ali prav za prav edino vijolino v državi, a vsem drugim narodom naj pripada uloga — da plešejo po nemškem taktu. Te želje, oziroma zahteve, vsekako ne bi bile slabe za Nemce, a vprašanje je le, kako drugi avstrijski narodi mislijo v tem oziru. Sicer je pa umevno, da Nemci cedijo sline za tako ugodnim in sijajnim stališčem, katero so zavzemali dolgo dolgo v avstrijski državi, ki pa se jim je jelo nevarno rušiti pod nogami in je vedno bolj izpodkopavajo valovi borbe, ki jo bijejo slovanski narodi za svoje pravo. In kako Nemci utemeljujejo te svoje zahteve! V dobi vseobčega prerajanja, v dobi, ki pomenja začetek demokratiziranju življenja, ko so se jelo rušiti stare tradicije in privilegiji, in se bolj in bolj uveljavlja načelo enakosti vseh, v tej dobi kličejo Nemci na pomoč zamrlo prošlost z nje tradicijami ter se sklicujejo na zastarele privilegije! In Nemci pravijo vendar, da so napredni! Kakor napreden narod bi morali res malec bolj poznati — duh časa, ki neizprosno tirja svoj tribut... Zato torej, ker so bili avstrijski Slovani skozi »stoletja le sužnji, le hlapci, podrejeni nemški volji, zato naj bi večno ostalo tako, zato naj bi se Slovani za vedno odrekli svojem pravo, svoji bodočnosti?! In to — kakor rečeno — v dobi, ki nastopa v znamenju pravice in slobode, ki je vzdramila milijone zatiranih ter jih sprovela v boj za prosveto in sveto pravo! Ne, ne! Nemci varajo sami sebe, ako v tem znamenju tradicij in privilegijev zahtevajo za-se predpravie in nadvladje v državi, v kateri toliko milijonov Slovanov živi ideji enakopravnosti, za katero idejo se hočejo brezobzirno boriti, pripravljeni na vse.

Da, avstrijski Slovani ne smemo v tej borbi poznati nikakih obzirov, ni na desno, ni na levo, ker le tedaj bo možno misliti na splošno blagonosno delovanje za občo pro-

sveto, kadar med narodi v Avstriji zavladajo naravni odnošaji, to je: kadar v Avstriji ideja enakopravnosti postane meso in kri ter se bo vršila tudi v praksi. Preje pa je vsaka misel na mir in složno delovanje — nesmisel. To naj bi uvideli Nemci in odločilni krogi! Saj Slovani nočejo nič tujega in nikakih privilegijev, oni hočejo le jednako pravo za vse, oni hočejo biti le jednako-pravni in jednakovredni z onimi, s katerimi imajo tudi jednake dolžnosti. Ko se borimo za to, se ne borimo le za-se, ampak za veliko načelo, katero jedino more biti v zanesljivo podlago srečni bodočnosti te države.

Nemci pravijo radi, da so oni ustvarili to državo in da so tudi sedaj le oni tista vez, ki jo drži skupaj, da so oni: das staats-erhaltende Element; napodlagi tega, kar smorekli gori, pa smemo zatrditi, da smo mi Slovani državo vzdržujoči element, kar zahtevamo, da se ustreza pogojem obstanka in razvitju države, kakor jih zahteva nje zgodovinski postanek, duh nje sestave in pot, na katero jej kažejo zgodovinski dogodki, zlasti od leta 1848. sem!

Politični pregled.

V TRSTU, dne 11. oktobra 1900.

Volilno gibanje. Iz duhovniških krogov na Štajarskem smo prejeli tu doli sledeči dopis, katerega priobčujemo na izrečno željo dopisnikovo, a prepuščamo njemu vso moralno odgovornost. Naš dopisnik piše:

Pred kratkim je bilo čitati v »Slovenec« čudno izjavo iz duhovniških krogov na Štajarskem glede prihodnjih volitev. Dopisnik pravi, da na Štajarskem ni bil še noben poslanec izvoljen proti volji duhovščine in da tudi ne bo! Odkrito moram povedati, da je mene, duhovnika, ta izjava kar osupnila, ker slutim, koliko škode more tako neprevidno in neumestno pisarjenje donosati narodni stvari in tudi ugledu duhovščine same. Čudim se res gg. urednikom »Slovenec«, da so mogli kaj takega vsprejeti v svoj list. Aline slutijo, kako s takimi izjavami sovražnikom duhovščine potiskajo orožje v roke, ker na podlagi takih izjav morejo ti poslednji govoriti: vidite, kako prav imamo, ko trdimo, da hočejo duhovniki vse spraviti v svojo oblast! Jaz vsaj mislim, da je malo štajarskih duhovnikov, katerim je bilo ustreženo s to izjavo v »Slovenec«. Mi duhovniki

Naj bi pustila ljudi pri miru! Pa, kaj pravijo tvoji stariši?

— Zadovoljni so.

Ha, zadovoljni! Norci stari, ki prodajajo svojega lastnega otroka! Kaj pa ti, greš rada v Trst?

— I seveda grem rada, da se kaj naučim!

— Naučiš se vraga!

— Kaj ti ni prav, saj tebi je vseedno, čemu se jezš?

— Da bi mi bilo vseedno, bi se ne jezil, a meni ni vseedno, če ostanem poštena, ali če se pokvariš!

— Kaj misliš, da se v Trstu pokvarim! Če sem doma lahko poštena, ostanem pač lahko taka tudi drugje!

— Govoriš kakor otrok! Kaj ti veš, kaj je tukaj, kaj je v Trstu.

— O, koliko časa že stojim tukaj! Kaj porečejo doma?

Po teh besedah je vzela škafo in si ga postavila na glavo ter jela odhajati.

Frane jo je spremil.

— Torej ti hočeš na vsaki način?

— Oče in mati sta zadovoljna, jaz bi pa tudi rada se kaj naučila in kaj skusila.

(Pride še.)

PODLISTEK.

Zgubljeno življenje.

Slika: Slavoljub Podslapinsky.

Ko so Kočarjevi dobili to pismo, se ni Kočar nič kaj razveselil, in mrmral je jezno:

— E, kaj ima Marijana opraviti z mojo deklino. Pusti naj nas pri miru sè svojo sitnostjo.

— Kaj pa! Ti ne pomisliš nič! Marijana je pisala le zato, ker želi dobro Miciki.

— Seveda! Rad bi znal kako »dobro« je to, če bi moja hči jedla ptuj kruh! Še tega bi se manjkalo! Pa tudi sicer, kaj boš počenjajala sama, brez deklin, kdo bo delal mesto nje doma?

— O, če bi videla, da se Miciki dobro godi, bi se že rada sama bolj potrudila.

— Ti imaš vedno prav, pa hočeš imeti tudi tukaj. Stori, kar hočeš.

Mej tem je prišla tudi Micika. Mati jej je pokazala tetino pismo in jo vprašala:

— No, ali si zadovoljna iti v Trst?

— Rada bi šla!

— Jaz in oče sva zadovoljna. Torej piši teti, da prideš.

Kočar je nekaj zamrmral in odšel, do-

čim je Micika sela in pisala teti Marijani, da pride v Trst, kadar hoče ona (teta).

V.

Kočarjeva Micika je zahajala vsaki večer o mraku po vodo k studencu sredi vasi. In Zadnikov Frane je točno pazil, kdaj je Micika pri studencu, da je šel tja in pregovoril par besedij žnjo. In če je Micika kaki dan zaostala, ali če mu ni bilo mogoče, da bi govoril žnjo na onem navadnem mestu, zdelo se mu je, da mu nekaj manjka, zdelo se mu je, da mu manjka pol življenja. Tudi Micika je vsaki večer rada pohitela k studencu, kjer jej je bilo mogoče spregovoriti par besedij žnjim, s Franom; in če ga ni bilo kaki večer, bilo jej je nekako težko pri srecu.

Danes je vzela škafo poprej, nego po navadi in hitela je k studencu....

Bila je neizrečeno vesela. Veselila se je, da pojde v Trst, kjer je, kakor je čula, toliko lepih reči. Spomnila se je tudi, kako lepo je bila oblečena teta Marijana, ko je bila doma in že se je v duhu veselila, da tudi ona postane taka »gospa«, kakor je teta Marijana. Slednjič se je spomnila tudi Frana in mislila si je: Kdo ve, kaj poreče on, ko mu povem, da pojdem v Trst?!

Mej tem je prišel Fran.

imamo pravico in dolžnost zahtevati popolno slobodo v izvrševanju političkih pravic, slobodo na sodelovanju v javnem življenju naroda; mi moramo zahtevati, da se čuje in poštevna naš glas. Ali tega, za božjo voljo, ne zahtevajmo nikar, da smo diktatorji. Taka zahteva izzivilja odpor. Le ne z glavo skozi zid!

Ona izjava v »Slovenec« pa je tudi v direktnem nasprotju z izjavo, ki jo je nedavno temu podal pošteno konservativni »Slovenski gospodar«, rekši, da se duhovščina ne bo nikjer silila v politično ospredje. Tako je. Mi duhovniki hočemo imeti primeren delež na političnem življenju naroda, ali ne smemo odvrivati drugih. Mi moramo gledati, da vsako vprašanje rešujemo v sporazumljenju z drugimi činitelji naroda. Mi ne smemo dopustiti, da bi nam mogel kdo podtikati gospodstvaljnost ali slavohlepje, ker to bi le škodilo našemu ugledu in dosledno tudi našemu vplivu, kar pa more biti le na škodo tudi verski stvari. Ako pa bomo skušali povsodi, da v slogi z drugimi stanovimi delamo za srečnejšo bodočnost milega nam naroda, bo to v največjo korist nam duhovnikom in veri. To sem hotel reči, ker mi je sililo iz srca.

Potrjena zakona. Načrt zakona, vsprejet od deželnega zbora Goriskega, s katerim se določa prispevek iz deželnega zaklada okrajnim šolskim zalogom, in načrt zakona, vsprejet od istega deželnega zbora, s katerim se določila §§ 2., 5. in 6. zakona od 15. oktobra 1896, zadevajočega uravnavo pravnih odnošajev učiteljstva na javnih ljudskih šolah in dohodkov učnih oseb, spremenjnih, oziroma popolnjuje, sta z ad obila cesarsko potrjenje.

Dante Alighieri. Podavši nekoliko poročila o letošnjem kongresu tega društva, piše »Naša Sloga«:

Na svečanem pogoščanju, ki ga je priredil gostom na čast »Circolo di Ravenna«, je bilo izrečenih več zdravij, iz katerih je prodirala glavna misel, da Slovane Primorja treba popolnoma poitalijančiti ter pridobiti za majko Italijo. Vsi govori in predlogi, od začetka in do zaključka skupščine, so bili stavljeni v čisto irredentarskem zmislu, to je: po raznarodenju Hrvatov in Slovencev na našem jugu priti do teh dežel!

Mi ne vemo, da-li avstrijski poslanik na italijanskem dvoru poroča avstrijski vladi o irredentarskem delovanju tega društva; ne vemo, da-li poročajo avstrijski konzuli v Italiji, ali, ako ne store tega, potem zane-marjajo jedno najglavnejih dolžnosti svojih. Vsakako moramo misliti, da je avstrijska vlada dobro poučena o vsem tem in da dobro ve za sredstva in cilje tega društva. Ona mora vedeti to, ker danes je vsa službena Italija okolo tega društva. Predsednik Villari sam je priznal, da italijanska vlada smatra to društvo kakor dragocenega pomagača na velikem delu. Katero je to »veliko delo«? Oslobojenje neresenih pokrajin, ki se še nahajajo v zvezi avstro-ogerske monarhije!

Za to »veliko delo« dela sedaj tudi italijanska vlada, ki dobro ve, da bo njej laglja borba, ako se kedaj spoprime z avstro-ogerskimi četami »radi oslobojenja neresenih bratov«.

Ako naši državniki niti sedaj ne vidijo nevarnosti, ki preti južnim pokrajinam naše monarhije od strani sosedov — in — za nesrečo — zaveznika, potem je malo nade, da bi se kedaj mogli resno in odločno postaviti proti tej nevarnosti!

Pravde radi razzaljenja Veličanstva so v Nemčiji na dnevnem redu ter se množe na presenetljiv način. V minulih dneh je bilo na raznih sodiščih obsojenih pet oseb — mej temi en gluhonemi — radi žaljenja Veličanstva v stroge kazni. »N. Fr. Presse« povdarja v tozadveni brzojavki iz Berolina, da je tako preganjanje vse preje nego pripravno v povspesevanje monarhistične misli. Sosebno obzaruje tudi, da so od predvčerajšnje razprave, ki se je vršila v Berolinu proti pisatelju M. Hardenu radi žaljenja Veličanstva ter je bil isti obsojen na šest mesecev joče v trdnjavi, izključili javnost. Tako se širšim ljudskim krogom onemogočuje proučevanje in priznanje opravičenosti razzodbe. Marsikatero razzaljenje Veličanstva da bi izostalo, ako bi vodilni državniki ostreje nego do sedaj povdarjali svojo lastno odgovornost za politiko cesarstva in države ter takó kritiko odvrčali na-se. Ako tudi v bodoče ne bo boljše v tem oziru, se bo moral državni zbor resno baviti z vprašanjem, kako treba postopati nasproti

današnjemu pravosodstvu in to ne le v blagor krona, temveč tudi v blaginjo države.

Iz ogerskega parlamenta. V večerajšnji seji zbornice poslancev so odkazali pravnemu odseku dodatni člen k ustavi, s katerim se soproga nadvojvode Frana Ferdinanda, Sofija kontesa Chotek, za sé in svoje služajne otroke odreka vsem pravicam do nasledstva.

Razven tega je predložil minister predsednik poročilo najvišjega računišča o proračunih za prošlo leto ter poročilo kabineta o delovanju posameznih ministerstev.

Finančni minister Lukacs je položil proračun za leto 1901., katerega je spremljal z ekspozicijem o poslovanju v prošlem letu. Minister naglašá ugodne vspehe lauskega poslovanja, ki dokazujejo, da je bil proračun sestavljen na dejanski podlagi. O avstroogerski banki upa, da v kratkem lahko prične s plačevanjem v zlatu. Naglašá dosejanje uspehe novega postopanja gledé razdelitve trošarine med obema državnima polovicama. Slednjich naznanja predložitev več davčih zakonov in in zakonov o investicijah, zlasti za železnico.

Zbornica je ekspozé finančnega ministra sprejela z živahnim odobravanjem ter odkazala proračun finančnemu odseku.

Škofovska posvetovanja. Seje velike škofovske konference pričnejo na Dunaju v torek dne 6. novembra t. l. Istim bo predsedoval kardinal Gruscha. Posvetovanj se udeleži tudi kardinal knez nadškof dr. Missia iz Gorice.

Katoliška brzojavna agencija. Iz Rima potrjujejo, da uplivni katoliki na Francoskem namerjajo ustanoviti v Rimu veliko katoliško brzojavno agencijo, ki bi naj delala konkurenco židovskim podjetjem Reuter, Havas, Stefani itd. Vendar se Vatikan finančijelno ne udeleži na tem podjetju, ampak mu hoče pomagati z moralno podporo, ne da bi dopustil, da bi se to agencijo smatralo za organ Vatikana.

K dogodkom v Kitaju. Vse drugače, nego so pričakovali v Berolinu, se razvijajo stvari v Kitaju. Mesto diktatorstva Walderseejevega vidimo, kako vlasti, jedna ostreje, druga blažje, odklanjajo od Nemčije zahtevano politiko brezobzirnega maščevanja. Poleg tega postaja vedno očevidnejše, da mej vlastni ni tistega soglasja, kakoršnje bi bilo neizogibno potrebno, ako bi hoteli izvršiti vso akcijo tako, kakor bi zahtevala Nemčija. Zlasti med Rusi in Angleži je veliko nesoglasje. Baš sedaj pa prihaja ameriškanskim listom vest, da je od jedne najbolj interesiranih strani, ki more najizdatneje posezati v dogodke v Kitaju, prišla prav jasna odpo-ved na adresu nemške politike.

Minister Japonske, markiz Ito, se je v nekem pogovoru kategorično in odločno izrekel proti vsem agresivnim odredbam, ki bi ves Kitaj potegnile v boj, vsled katerega bi nastal večleten kaos, bi bila uničena trgovina in bi stalo gorostasnih žrtev, ako bi hoteli varovati življenje in lastnino. — To ni baš posebno nadobudno za akcijo grofa Waldersee-ja.

Tržaške vesti.

Izlet v Ljubljano. (Dalje.) Sedaj smo dolžni še, da v kratkih potezah omenimo govorov na prijateljskem sestanku v »Narodnem domu« v Ljubljani.

Ker se je ta sestanek vršil v telovadnici »Ljubljanskega Sokola«, se je prvi oglašil, kakor hišni gospodar, starosta tega društva, gospod dr. Ivan Tavčar, izrazivši svoje posebno veselje, da more toli mile goste pozdraviti takorekoč na svojih tleh. Danes ste čuli v gledališču, tako nekako je rekel, kako so nekdanji hrvatski junaki branili Siget. Tudi mi imamo svoj Siget in njega branitelji so naši današnji mili gostje. Pota so nam morda različna, ali sreča goje isto željo, vsi stremimo za istimi cilji. Zato kliče milim gostom najpristržnejši: dobro došli!

Gospod cesarski svetnik Ivan Franké je pozdravil goste v imenu »Umetniškega društva« ter je prečital določila brzojava. Naglašal je, da še pred 10 leti ne bi bila možna v Ljubljani taka umetniška razstava, kakoršnja smo priredili sedaj, ali pa k večjemu kaka — nemška. Nekdanj smo proizvajali k večjemu kako sliko za cerkve, ali kakov portret, danes pa naši mladi umetniki zastopajo že vse stroke in vse struje slikarstva. V kratkem času torej velik napredek. Govornik je opozarjal tudi na napredek v umetniškem drobižu, v podobah, razglednicah, ko se s pomočjo reprodukcije umetnost razširja

tudi v najširše sloje. V ime, da bi se umetnost slovenska razvijala bolj in bolj, kliče: Živeli umetniki, — živeli Tržačani, ki so v tolikem številu obiskali prvo slovensko umetniško razstavo.

Župan g. Ivan Hribar:

Starosta »Ljubljanskega Sokola« je pozdravil goste kakor hišni gospodar. Tudi jaz jih pozdravljam kakor nekaj hišni gospodar — kakor župan te občine, prvega slovenskega mesta. Že na postaji sem vas pozdravil, a čuli ste, kako vas je pozdravljalo tudi naše občinstvo in prepričali ste se torej, kako opravičena je bila moja trditev, da Vas Ljubljana vsprejme najpristržnejše. G. predsednik umetniškega društva je rekel, da pred 10 leti ne bila možna taka razstava, kakoršnja smo priredili sedaj; jaz pa pravim, da pred 20 leti tudi tak izlet v Ljubljano ne bi bil mogoč. Mi v Ljubljani občudujemo vaše delovanje ter nas navdaja s ponosom, da imamo na tako važni točki takih bojevnikov. Vsi narodi, tudi veliki, ako nimajo morja, silijo k obali, ker le z morjem dobivajo svetovno oblast. Naš mali narod pa je že usoda postavila ob morskobal. In to branite vi, dragi tržaški gostje! Ako omagate vi, ako pade zadnji vas, potem bodo izpodrezane žile življenja našega naroda. Zato mora biti naša rodoljubna želja, da bo vaše bivanje ob morju Adrijanskem trajno ter da ne omagate v boju za ohranitev te prevažne točke. V tej rodoljubni želji napijam vrlim tržaškim Slovence in Slovenkam: živeli!

Prof. Matko Mandić, viharno pozdravljen, se je najprej zahvalil kuči-gazdi, dru. Tavčarju ter županu Hribarju za njiju prisrčna pozdrava. Prepričan je, da je gospod dr. Tavčar iskreno govoril, in tudi on mu hoče vračati iskrenost za iskrenost. Ako so nam tudi pota različna, cilji so nam isti. Vsi moramo delati za narod, če tudi vsaki po svoje. Jedni bi hoteli hoditi naglim korakom, drugi bolj oprezno. Gospod dr. Tavčar se je spomnil tudi Zrinskega in junaške brambe Sigeta. No, mi nismo taki junaki kakoršen je bil Zrinski, ali branitelji Sigeta smo vendar. Trst je ta Siget, ali to ni le avstrijski Siget, ampak je tudi slovenski Siget. (Viharno navdušenje, ploskanje in živo-klic.) Mi nimamo pravice vpraševati z Juvaničem, zakaj nam kralj ne pošlje pomoči, mi ne smemo pritegovati imena vladarjevega v naše boje, ali svetovalce njegove lahko vprašujemo po vsej pravici: zakaj nam ne pošljete pomoči?! Kajti, ako bi padel Trst, Avstrija je nehala biti velisila!

Z ozirom na zdravijco Hribarjevo je govornik rekel, da mora povedati odkritosrečno, da je nam Tržačanom to najsimpatičnejša oseba, ker nam vsikdar pribaja nasproti in zna imeti potrpljenje. V njem pozdravljamo hkratu župana bele Ljubljane, metropole slovenske.

G. dr. Triller se je spominjal časov, ko je bival na Primorskem. Med brati in sestrami je najlepša čednost odkritosrečnost. Mogli ste se prepričati, da tisti, ki so vas danes sprejeli, pripadajo napredni stranki. Tudi on se je prepričal, da je boj na Kranjskem potreben, a treba ga je razumeti. Mi se moramo emancipirati od Rima in od Dunaja. Ako zmagamo, bo to na korist tudi Primorcem. Želel bi, da se zblizamo in da bi Ljubljancani vrnili Tržačanom njih obisk.

G. dr. O. Rybář je rekel skoro doslovno:

Prvi pozdrav nam je bil nocej izrečen od brata staroste »Ljubljanskega Sokola«. dr. Tavčarja in je torej moja dolžnost, da še mu jaz, kakor starosta »Trž. Sokola« zahvaljujem na njegovi lepi napitnici. In rad se odzovem tej prijateljski dolžnosti.

Mi, ki večkrat prihajamo v belo Ljubljano, ki je naše duševno središče in ki bo, ako Bog da in sreča junaška, gotovo tudi naša politična prestolnica, opazovali smo v zadnjih letih z radostjo napredek, ki se javi povsod v Ljubljani.

Želeli pa smo, da se o tem prepričajo tudi naše širje mase in za to smo jih sem pripeljali.

Političnim strankam je večkrat beseda »napredek« le prazna fraza. Zlasti Vi, Tržačani znate, kako v Trstu ravno tista stranka, ki si je zapisala »napredek« (progresso) na svojo zatavo, tepta napredek in vsako svobodno mišljenje z nogami, da je ona liberalna le za-se, dočim je najreakcionarnejša proti drugomišljenikom.

Tukaj v Ljubljani pa smo našli pravi napredek na kulturnem, umetniškem in narodnem polju in tak napredek, dragi Ljub-

ljancani, pozdravljamo z veseljem tudi mi, za ta k napredek se tudi mi navdušujemo.

Napijem torej naši beli Ljubljani. (Obzalujemo, da so ljubljanski listi ta govor podali nepopolno in ga zavijali v svoje strankarske namene).

Na vprašanje odgovor. Sklicujé se na neki odstavek v govoru dra. Rybářa v »Narodnem domu« v Ljubljani, kakor je bil v poročilu »Slov. Naroda«, nas vprašuje »Slovenec«: »kako torej more pisati tržaška »Edinost«, da se v nedeljo ni nikjer pojavil domači boj.«

Na vprašanje ta-le odgovor. Uredništvo »Slovenec« je imelo očevidno prav dobrega in agilnega poročevalca. Ako pa je že mož vse videl in vse čul, je gotovo tudi čul, kaj in kako je govoril dr. Rybář! Njegova dolžnost je bila, da tudi ta govor sporoči tako, kakor se je glasil. Če bi bil storil tako, bi bil »Slovenec« prihranil ono vprašanje. A že ni storil tega, potem naj bi bilo uredništvo »Slovenec« vsaj lojalno-počakalo, da »Edinost« prijavi, kaj je rekel dr. Rybář. Radovedni smo, ali bi tudi potem vzdržavalo svojo trditev, da je vodja tržaških Slovencev zašel v odločno strankarsko strujo?!

Ljudsko štetje. Tržaški magistrat pozivlje prebivalstvo, da si v olajšanju ljudskega štetja pravočasno nabavi potrebne listine in sicer: avstrijski podaniki, ki niso pristojni v Trst, domovnico svoje občine, podaniki drugih držav pa potni list ali podobna izkaz. Osebe, ki niso rojene v Trstu in se niso tukaj poročile, imajo si priskrbeti krstni in slučajno poročni list.

O ti ljubi naši gostje! Pišejo nam: Te dni sem pil čašo vina v neki gostilni na Belvederju. Pri isti mizi sta sedela tudi dva Italijana iz bližnjega kraljestva — torej »ljuba gosta«. Jaz se nisem menil za-nju, ona se nista menila za-me. Izpivši vino sem poklical krčmarja, da bi plačal. To sem storil seveda v slovenskem jeziku. Potem sem vzel klobuk, pozdravil ona »ljuba gosta« v italijanskem jeziku in odšel mirno, ne da bi bil niti sanjal o tem, da bi bil storil kaj nepričelnega, ali da bi bil celo koga razžalil.

Ali gledaj, na ulici je kmalo pritekel za menoj jelen onih dveh »ljubih gostov« ter me apostrofiral, »zakaj da govorim tisti jezik«, »njih da je lepši« itd. Jaz sem ga zavrnil, da sem govoril s krčmarjem, ne žnjima, in da njega to nič ne briga, v katerem jeziku govorim! Na to je odnesel pete. 51 let sem že v Trstu, ali kaj takega se mi še ni dogodilo, da bi me napadali na javni ulici — taki pritepeni! Ali so postali drzni in nesramni ti »ljubi gostje«. Domačin-Slovenec skoro da ne bo smel niti dihati več pred temi tuji. Kaj bo, ako naši začno reagirati v vsakem slučaju?! Kam pridemo, ako se ta laška nesramnost ne dene — na uzdo?!

Nov zdravnik. Dr. Karol Fleischmann je dobil dovoljenje, da sme v Trstu izvrševati zdravniško prakso.

Hvala dobrotniku. Iz Kolonje nam pišejo: V Kolonji imamo potok, preko katerega moramo mi Kolonjci brodirati, ako hočemo priti prej domov. Ker ni bilo do sedaj postavljené čez nobene brvi, pomagali smo si s tem, da smo postavljali v vodo kamene, po katerih smo skakali, da pridemo na drugo stran.

V lepem vremenu je to še šlo, a drugače je bilo v času dežja, ko ti je voda narastla do metra visoko. Tu ni bilo mogoče postavljati kamenov, kajti voda ti jih je precej odnesla. Ako si hotel iti čez potok, ti ni preostajalo drugega, nego se lepo sezuti in ga prebresti bos.

Ko je to videl naš vrli poslanec g. I. M. Vatovec, sklenil je, odpomoči temu zlu. Ker je sprevidel, da bi bilo zastoj prositi pomoči pri »slavnem« našem mestnem svetu, ukazal je on sam pripeljati kamenja in je dal napraviti prav komeden in solideu prehod. Za to človekoljubno delo se podpisani najpristržnejše zahvaljujejo vrlému gospodu. Volilec iz Kolonje.

Škedenjske jeremijade. Najprej blagovolite oprostiti, gospod urednik, da sem Vas pustil tako dolgo čakati in da imate Vi takorekoč vezane roke, da se ne morete braniti proti raznim drznim popravkom »Amicevih« prijateljev, ker mi nočete posezati vmes ter lojalno prepustite, da sam izvojujem prasko, ki sem jo izzval s svojimi jeremijadami.

Kaj hočete, malo časa mi je na razpolago in še tega mi je te dni pobral ljubljanski izlet, ki mi je še zraven tega ostavil tako prijatne spomine, da se mi ni mogoče še

popolnoma prilagoditi tržiščim razmeram in zopernemu boju, ki ga moramo tukaj biti mi za najprimitivnejše, ne le politične in narodne, ampak tudi človeške pravice. »Amico« članek, na katerega sem bil opozorjen v »Edinosti« pa me je popolnoma vzdrnil iz sladke omame, ter me spomnil, da tu nismo v naši beli Ljubljani, ampak v slovenskem Sigetu, katerega moramo braniti in obupnem boju, kakor smo ga branili doslej. Torej, puško v roke!

Žal mi je, da ne morem takoj pošteno posvetiti drznemu »Amicovemu« čelu, ker se nočem dati izvabiti s poti, ki sem si jo načrtal, ali zagotavljam mu, da pride tudi on na vrsto, da si zapomni škedenjske »seribacchiatore«. Vendar se ne morem premagati, da ne bi pribil tukaj dejstva, izvirajočega iz »Amico«-vega članka, da sta namreč naš Kavalieh in Urdieh najboljša Slovenca, gotovo boljša, nego vsi tisti, ki soglašajo z »Edinostjo«.

In kako to? No, saj je menda znano vsem, da isti »Amico« brani same take vzorne narodnjake a la Kavalieh, tisti »Amico«, ki je uprizoril najstrastnejšo gonjo proti cerkveni zastavi s slovenskim napisom, ki podi Slovence iz Trsta in piše o nas katoliških Slovenceh bolj strupeno, nego sam židovski »Piccolo«! Ta »Amico« brani in hvali tvrdko Kavalieh & Urdieh. Cenjeni čitatelj imaš sedaj menda dovolj. Najboljši moji dokazi, podprti z resničnimi dejstvi, ne bi tako markantno očrtali našega župnika, nego ga nam kaže dejstvo, da ga brani in hvali — jeden »Amico«. Tukaj bi lahko jaz z mirno vestjo in zadoščenjem zaključil z dostavkom: najtoplejša hvala dišnemu »Amico« in najsrčnejše čestitke g. Kavalichu, da si je s svojim petnajstletnim delovanjem stekel »Amico«-vo priznanje!!

Sedaj pa zopet k župaikovemu popravku.

G. župnik trdi v svojem popravku, da je šla »Velesila« sama iz cerkve; no, ne vem sicer, kako si on razlaga to stvar, vendar mu moram koncem koncev pritrditi v tem tudi jaz. Sofistično ima on popolnoma prav, ker »Velesila« je res šla sama iz cerkve, in je niso niti peljali niti nesli.

Tudi v drugačnem pogledu ima on prav, namreč v tem, da je šla »Velesila« sama s kora, ker ni šel nihče žnjo. Edina oseba, ki je bila poleg »Velesile« na kora, bil je že zadnji omenjeni organist, ta pa je ostal na kora. Ergo: »Velesila« je šla sama s kora. Drugo vprašanje pa je, da-li je »Velesila« dobrovoljno in radovoljno zapustila cerkveno petje. Taka trditve je ob enem smešna in zlobna. Kdor pozna naše razmere in naše ljudstvo in specijelno »Velesilo«, ve, da je bil in je še sedaj »Velesilo« glavni smoter cerkveno petje in še sedaj je večina členov pri »Velesilo« samo radi tega, ker upajo, da se njih srčna želja vendar enkrat spolni ter da bode njih zbor zopet krepko in navdušeno prepeval čast in slavo božjo. To so dejstva, katerih ne poderejo tisoč župnikovih popravkov in »Amicovih« napadov. Vidite, gosp. župnik: »Wir Wilde sind doch besser Leute«! In ravno tukaj tiči ono vprašanje o »ruški veri«, katero propagando pripisuje »Amico« nam, ki se zbiramo okoli »Edinosti«. Naše ljudstvo se ne da tirati iz cerkve in od Boga. In le tedaj, ako vidi, da je tirajo iz jedne cerkve, išče si drugo, da bo moglo slobodno pevati slavo svojemu Bogu! (Pride še.)

Nagle smrti je umrl včeraj 55-letni Jernej Pipan iz ulice Broletto št. 5. Ko je šel v svoje stanovanje, mu je na stopnicah nenkrat postalo hudo ter je padel vznak na stopnice. Poklicali so zdravnika, ki je pa mogel le še reči, da je nastopila smrt. Mrtvo truplo so spravili v mrtvašnico pri svetemu Justu.

Z voza je padel včeraj voznik Fran d' Andrea ter se o padu poškodoval tako nevarno, da so ga morali spraviti v bolnišnico.

Prijazni tatje. Prošli mesec so neznani zlikovci ulomili v neko stanovanje v ulici S. Maurizio št. 2 ter mej ostalim odnesli hranilno knjižico, glasečo se na 600 K. Včeraj so vrgli to knjižico v neki poštni nabiralnik, odkoder je prišla v roke redarstvu. Tudi ostale ukradene predmete so že našli, tatov pa še ne.

Dražbe premičnin. V petek dne 12. oktobra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. o. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: v ulici Ponziana 549, pohištvo; v ulici Pon-

terosso 3, pohištvo; v ulici Nuova 14 in v ulici Acquadotto 46, oprema v zalogi, gumnate reči in pohištvo; v ulici Donata 22, pohištvo; na trgu della Legna 10, nove mobilije; v ulici Carintia 28, pohištvo.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 19.5, ob 2. uri popoldne 23.7 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 768.4 — Danes plima ob 9.39 predp. in ob 10.12 pop.; oseka ob 11.31 predpoludne in ob 4.12 popoldne.

V spomin pokojnega Alberta Martelana v Barkovljah so darovali za podružnico sv. Cirila in Metoda na Greti: dr. Simon Pertot 10 kron, Andrej Pertot, trgovec, posestnik in gostilničar 10 kron, Fran Ščuka, mizarski mojster 2 kroni, Anton Ščuka, čevljar 1 krono. Priserena hvala.

Vesti iz ostale Primorske.

× Nekaj novega in — starega! Ali ste ga čuli, tržiškega čifuta?! Pripoveduje namreč, kako da se mora deželni odbor istrski neprestano boriti z vsemi »sredstvi zakona« proti odredbam šolskih oblasti, kar da je nezasišano, ko vendar ta deželni odbor plačuje (paga!!) stroške za šolstvo. To je nekaj povsem novega. Dosedaj smo mislili, da dežela, da davkoplačevalci pokrivajo potrebščine dežele na raznih poljih, sedaj pa smo izvedeli, da gg., ki sede v deželnem odboru, sezajo globoko v žep in se pote za blagor dežele!! Ne ne, to ni tako, je drugače. Deželni odbor ne »plačuje« prav ničesar, ampak razpolaga le z žulji, s katerimi obe narodnosti polnita deželno blagajno! A bečuvno je, da ti gospodje z denarjem obeh narodnosti razpolagajo le jedni narodnosti v prid!! Deželni odbor ne plačuje ničesar, pač pa gg., ki sede v tej korporaciji, vlečejo mastne plače zopet iz žuljev obeh narodnosti, a imajo pri tem toliko žalostnega poguma, da tiranizujejo jedno narodnost, in ravno ono, ki sestavlja veliko večino prebivalstva.

V konkretnem slučaju gre za popolnjevanje šole v sv. Petru v puščavi. In kakor so že vsikdar in povsodi, tako so se tudi tej naredbi šolske oblasti uprli z »vsemi sredstvi zakona«, kar potrja zopet, da so res jednostranski, pristranski! Mi bi hoteli vedeti, kdaj se je ta deželni odbor uprl razširjenju kake šole, ako je bila njim po volji, pa da so tudi manjkali vsi pogoji, ki jih zahteva zakon?! Ta najnovejši slučaj kaže zopet, kako se deželni odbor istrski — v zmislu sklepov in volje večine deželnega zbora — dosledno upira snovanju oziroma širjenju slovenskih in hrvatskih šol, kako je torej nasproten širjenju kulture med našim narodom, kako je torej sovražen naši narodnosti in splošni kulturi!! Kar pa, seveda, nič ne zadržuje te signorie, da ne bi se ustili, da so oni jedini kulturni element v deželi!

× Uljudnost schönererija nskih uradnikov. Pišejo nam: Potniki se mnogo pritožujejo radi postopanja železnih uradnikov na Kozini. Med mnogimi kričečimi slučajmi naj zabeležim jednega — dva. Neki uradnik je nekoč n. pr. pital potnika s »schwein« samo zato, ker je govoril slovenski. Drugega potnika, ki se je bil pomotil pri vходу s: Haderlump, marseh, marseh! Takrat pa je bil vsaj načelnik postaje uljuden, da-si tudi ni znal slovenski. A sedaj je tudi tu sprememba; prišel je nov »schneidig« načelnik. Neki tukajšnji rojak je čakal na odhod vlaka. A ker vratar nikakor še ni nameraval klicati odhoda, vstopil je potnik, da ne zamudi, na vlak, ki pa je tudi v tem trenutku zažvižgal na odhod. Sedaj pa je načelnik pokazal svojo uljudnost krič: Schmeisst's ihn hinunter, schmeisst's ihn hinunter, den dummen Kerl! — In takih je vsaki dan po več — rekord v neuljudnosti in odurnosti jim že treba pripoznati tem sinovom — kulture!

Razne vesti.

Samomor enoletnega dobrovoljca. V Pobjunu se je ustrelil v stanovanju svojega brata, zdravnika, enoletni dobrovoljec, profesor Evgenij Szelenyi.

V zemljo se je pogreznila. Neka ženska je dne 8. t. m. v bližini rova »Amalija« pri Dulcovcu na Češkem kopala krompir, kar se je zemlja pod njo udrla. Ženska je zginita v prepadu brez sledi.

Radi razžaljenja Veličanstva je bil te dni obsojen nemški pisatelj Maks Harden v

8 mesecev zapora v trdnjavi, ker je v listu »Zukunft« priobčil članek »Boj z zmajem«, v katerem se je, temeljem Schillerjeve pesmi pod enakim naslovom, norčeval iz cesarja Viljelma, ki se bojuje s — kitajskim zmajem.

Loterijske številke, izžrebane dne 10. oktobra t. l.

Praga	41	22	48	11	60
Lvov	80	3	50	5	70

60.000 kron znaša glavni dobitek invalidne loterije, kateri se izplača z 20% odbitkom v gotovini. — Opozarjamo naše cenjene čitatelje, da bo srečkanje dne 10. novembra 1900.

Brzjavna poročila.

Deželnozbornske volitve v Istri.

KOPER 11. (P.) Deželnozbornske volitve v Istri se bodo vršile meseca aprila prihodnjega leta.

Vojna v južni Afriki.

BLOENFONTEIN 10. (K. B.) »Reuter« javlja: Angleži so zasedli Smithfield, Rouxville, Weponer in Dewetsfort.

Ustaja na Kitajskem.

LONDON 10. (K. B.) »Times« javljajo iz Pekinga: General in maršal grof Waldersee je odstopil Rusiji upravo in nadzorovanje železnice Tientsin - Shanhaikuan in Tientsin-Lung-om ter prisodil Nemčiji, da gospoduje na železnici Yang-tsun-Peking. Obe železnici pa sti strogo angleški podjetji. Grof Waldersee je torej zboljšal položaj Rusije in Nemčije na škodo Angležev. Poslednji pa bi hoteli in zamogli takoj vzpostaviti obratovanje železnice v obsegu, kakor je bilo pred krizo.

LONDON 10. (K. B.) Glasom brzjavke jutranjih listov iz Tientsina postaja razmerje med zaveznicami četami, zlasti med Angleži in Rusi, od dne do dne manj prijazno. Posebno dva dogodka zadnje dobe sta otežila to razmerje. Angleži so dobili poziv, da se udeležijo napada na Peitangske trdnjave, a Rusi in Nemci so zasedli iste, ne da bi čakali Angležev. Drugi slučaj je dogodek o vzetju Shanhai-kuana. Rusi v Port-Arthuru so pripravljali ekspedicio v Shanhaikuan, a angleška topničarka »Pigmy« jih je prihitela ter dne 10. septembra izkrcala svoje vojake v Shanhaikuanu. Rusi so zvedeli to še le 2. oktobra.

LONDON 10. (K. B.) Brzjavka lista »Times« iz Tientsina od dne 7. t. m. pravi: Včeraj so odšli odtod trije francoski bataljoni v Paotingfu. Tudi oddelek Angležev je bil pripravljen, da odkoraka; ker pa stoji Angleži pod vrhovnim poveljstvom nemškega majorja Kettlerja, čegar čete ne morejo nikamor, ker nimajo potrebnih zalog in vozil, so Angleži tudi ostali tukaj. Ni nemogoče, da bodo Angleži čakali Nemcev.

NEW-YORK 10. (K. B.) Brzjavka iz Pekinga od dne 7. t. m. poroča iz verjetnega kitajskega vira, da je cesarica - udova v Taiyenufudo hudo zbolela. Cesar je bil zadnji čas sloboden v državnih poslih. Li-Hung-Čang je odgovoril na nemške zahteve ter obljubil, da jih izpolni. Potemtakem obglavijo Ying-Hiena, Kang-Yi-ja in Chao-Shu-Tsiao-a, a prince Tsi-wanga, vojvodo Tsailan-a in prince Shih-a pošljejo v dosmrtno prognanstvo, dočim pride princ Tuan, ker je podpiral bokserje, v cesarsko vojaško kazeusko mesto na sibirski meji.

NEW-YORK 10. (K. B.) »New-York Journal and Advertiser« priobčuje naslednjo brzjavko iz Tokia od dne 8. t. m.: V nekem pogovoru je japonski minister marki Ito, naglašuj, da njegove besede niso oficijelne, izjavil, da se mora kitajski dinastiji dati priložnost, da pride zopet do moči. Cesar in dvor se morata povrniti v Peking, še predno bo rešeno kitajsko vprašanje. Pogajanja z Li-Hung-Čangom in princem Tsingom ostanejo brez vsake koristi, ako jih vlada, postavljena zopet v svoja prava, ne odobri in ne izvrši, kajti ta dva posredovalca ne moreta, vključ vsem obljubam, ničesar izvršiti. Nadaljni agresivni koraki potegnajo v boj ves Kitaj in leta in leta bo vladal največji nered, ki uniči vso trgovino, dočim bo le z velikanskimi stroški mogoče varovati življenje in lastnino. Ito meni, da velesile pritrldijo predlogom Zjedinjenih držav. Japonci ne želijo pridobiti kitajske zemlje, njim so na srečo le trgovinske koristi. Ito meni, da hoče Li-Hung-Čang zares preprečiti razkosanje Kitaja. Vojna s Kitajsko bi bila največja nesreča stoletja, kajti nijedna država bi ne mogla sama osvojiti Kitaja; ta vojna

bi potegnila ves svet v krvavi kolobar.

WASHINGTON 11. (K. B.) Tajnik francoskega poslanstva je prejel formalno noto vlade Zjedinjenih držav v odgovor na francoske predloge. Nota pritrjuje večini toček, izreka se pa proti temu, da bi porušili trdnjave v Taku-u ter proti vzdrževanju prepovedi glede orožja, kar da bi naj bil neobhoden pogoj za nadaljno pogajanje.

TIENTSIN 11. (K. B.) Pravijo, da se je grof Waldersee, ki se čez nekoliko dni poda v Peking, brani sprejeti Li-Hung-Čanga.

HONGKONG 10. (K. B.) Oblasti so dobile poročilo, glasom katerega izbruhne v južnih pokrajinah meseca novembra brzkonc občna ustaja.

LONDON 11. (K. B.) Listi javljajo iz Shanghai: Cesarski dvor je prispel 6. oktobra v Čautušeng, od Šansija proti jugovzhodu.

Trgovina in promet.

Uvod v nauk o trgovini.

Trgovina z blagom.

Peto poglavje.

Običaji (usance) in zakonski predpisi glede kupovanja in prodajanja blaga. (Dalje.)

Ako smo kupili blago po poskusu ali vzorec ter smo o tem docela določili kakovost blaga in ako je v takem slučaju poslano nam blago slabše kakovosti, oziroma druge vrste, ali če nam je blago po krivdi pošiljateljevi došlo poškodovano, smemo isto prodajalec staviti na razpolaganje. Seveda moramo tedaj blago pravočasno grajati (očistiti pomanjkljaje). V takem slučaju trpi prodajalec stroške prevoza. Tako grajano in na razpolago postavljeno blago pa moramo skrbno hraniti, dokler ga prodajalec ne odzvame. Stroške shrambe trpi prodajalec.

Navadno pogodita v takem slučaju prodajalec in kupec, da bi kupne pogodbe ne razbila, popust na ceni (pravzaprav reguliranje, uravnavo cene); ta popust zaračunata ali kakor (nepravi) rabat (popustek), ali pa ga uknjizita kakor bonifikacijo (priboljšek). To bonifikacijo (ali rabat) zahteva lahko prejemnik v pismu, ali pa jo ponudi pošiljatelj blaga. V računu samem se torej ne navaja tak popustek.

Včasih se dogaja, da naročnik s poslanim mu blagom ni do cela zadovoljen, da-si ne more izreči gotove graje; v tem slučaju zniža samovoljno računski znesek za primerno majhno svoto. Ako prodajalec tako znižanje prizna, četudi le na tihem, uknjiziti je ta razloček pod imenom dekort. Prejemnik blaga pošlje n. pr. namesto zahtevanih 368 K 40 st. le 360 v poravnavo svojega dolga, primanjkačjih 8 K 40 st. je potem na obeh straneh uknjiziti kakor dekort eni stranki na korist, drugi pa na breme.

(Pride še.)

Vzhodnoafriške voznje avstrijskega Lloydja.

Pogajanja, katera je avstrijski Lloyd vodil dlje časa z avstrijsko vlado glede nove parniške zveze z vzhodno Afriko, so dovršena in Lloyd prične svoje redne voznje z 31. oktobrom t. l.; prihodnje voznje bodo koncem novembra in decembra. Nova proga obseza sledeča mesta: Massanah, Gibutti, Aden, Mombasa, Zanzibar, Beira, Lourenzo Marquez in Durban. V ta pristanišča se da izvažati: moko, les, pohištvo iz skrivljenega lesa, izgotovljeno obleko, stroje, železino, emajlirano posodo, bombažne tkanine, odeje, vžigalice, milo, cement, papir, pivo, konzerve, sladkor itd. V Trst uvažati bi se dalo odtod: volno, kopro, palmova jedra, klinčke itd. — Preskrbljeno bo tudi za potnike I. in II. razreda ter na krovu.

OBUVALA!
PEPI KRAŠEVEC
pri cerkvi Sv. Petra (Piazza Rosario pod ljudsko šolo)
priporoča svojo

bogato zalogo raznovrstnega obuvanja za gospode, gospe in otroke

Poštne naročbe se izvrše v tistem dnevu. Odposiljatev je poštine prosta.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter izvršuje iste z največjo natančnostjo in točnostjo po konkurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se priporoča
Josip Stantič
čevlj. mojster

One naše gosp. kupce ki pošiljajo po blagó z vozom, prosimo naj opozorijo voznike da smo se preselili v ulico **Commerciale št. 3** (v bližini dobro poznane kavarne Fabris.)

J. PIPAN & C.o
Zaloga kave, riža in olja.

Najboljši in najpopolnejši glasovirji (pianini)

se vkupijo najceneje proti takojšnemu plačilu ali na mesečne obroke od 16 kron više (tudi na deželo) neposredno pri tovarnarju

HENRIK BREMITZ-u
c. kr. dvornem založniku glasovirjev (pianinov) v **TRSTU, Borzni trg št. 9.**
Svetovna razstava v Parizu 1900 »Srebrna kolajna«, ki je najvišje odlikovanje Avstro-Ogerske za pianoforte.

Anton Baretto
sodar

TRST — Vicoło cieco št. 4. — TRST

naznanja slavnemu občinstvu, da ima v zalogi staro in novo vinsko posodo od 20 litrov više. Izgotavlja vsake vrste posode in v sodarsko stroko spadajoča dela.

Se priporoča rojakom v smislu gesla: „Svoji k svojim“.

Fran Wilhelm^{ov}
odvajajoči čaj

od **Frana Wilhelm**
lekarnarja v Neunkirchen
(Spodnja Avstrija).

Se dobiva v vseh lekarnah v zavitku po 1 gld. av. velj.

Carl Greinitz Neffen

Na Corsu št. 33. podružnica Trst. Piazza della Legna 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače in fačon, stare železnične šine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitnega železa, vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč peči in štedilna ognjišča

kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne meble in pred ognjem varne blagajne nagrobne križe in obrobne ograje, orodja za vsako obrt.

Najino zahvalo

izrekava prav toplo vsem nama naklonjenim poznanim in nepoznanim p. n. odjemalcem, zlasti pa velespoštovanemu ženstvu, katero s tako odločnostjo po vseh prodajalnicah najine testenine zahteva.

Z vsem spoštovanjem

Žnidaršič & Valenčič

H. Bistricea oktober 1900.

Vojaških invalidov velika Zadnji mesec zlata in srebrna loterija

Glavni dobitek: **60.000** KRON

v gotovini z 20% odbitkom.

INVALIDNE SREČKE PO 1 KRONO

PRIPOROČAJO: Josip Bolaffio, Mandl & C.ie, Mercurio Triestino, Ign. Neumann, Henrik Schieffmann.

Zaloga pohištva in ogledal

RAFAELA ITALIA

TRST — Via Malcanton št. 1 — TRST

Zaloga pohištva za jedilnice, spalnice in sprejemnice, žimnic in peresnic, ogledal in železnih blagajn, po cenah, da se ni bati konkurence.

Društvenik,

kateri razpolaga kapital od 25 do 30 tisoč kron se išče za neko v Trstu z dobrim vspehom pričeto podjetje. Gotovi dobiček se jamči in vloženi denar se zavaruje.

Ponudbe naj se pošiljajo na upravo lista »Edinost« pod šifro »A. 72.«

Išče se plesni učitelj, ki bi poučeval ob nedeljah zjutraj dve uri.
Ponudbe pod: T. d. Trgovinska kavarna.

Novost za Trst!

Restaurant pri „Ogerskem kralju“
v ulici Commerciale št. 5.

privedi dne 13. oktobra t. l. ob 8. uri zvečer veliko trgatveno zabavo s koncertom
vsporedi se bodo dajali pri blagajni
Vstopnina 20 novč.

Proti kašlju,

griboholu, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd. zahtevajte vedno

Prendinijeve pastilje

Čudovit učinek pri pevcih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v škatljicah v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

TISKARNA „EDINOST“

izdeluje

vabila k veseliam in plesom, plakate, račune (fakture), zavitke in listovni papir z natisnjeno trdko za trgovce in zasebnike, raznovrstne vizitnice s primernimi in elegantnimi škatljicami, listke za oddajo in sprejem blaga in pošiljatev, opominjalnice, dopisnice, tiskovine po uzorec za zasebnike, odvetnike, notarje, urade, društva, trgovske knjige, osmrtnice, poročna naznana itd. itd.

IZDAJA:

Dnevnik „EDINOST“

in

ženski list „SLOVENKA“

TISKA:

Šaljivi list „BRIVEC“

in

„Gospodarski list“

glasilo „Trž. kmetijske družbe“.

V zalogi tiskarne „Edinost“ sta izšla v slovenskem prevodu ter je dobiti povesti slavnega hrvatskega pisatelja Avgusta Senoe:

„Čuvaj se senjske roke“

in

„BARON IVICA“.

Kdor podpira tiskarno „Edinost“, podpira tudi list „Edinost“.

Ustanovljena

leta 1898.

TISKARNA „EDINOST“

Telefon št. 870.

Telefon št. 870.

Ulica Carintia št. 12. **TRST** Ulica Carintia št. 12.

Računi se plačajo v ulici Molin piccolo št. 3, II. n.

Preskrbljena z najnovejšimi črkami.

Sprejema naročila na vsakovrstne tiskovine.

Use točno in po zmernih cenah

POZOR!

Tiskarna „Edinost“ je ustanovljena od rodoljubov v podporo listu „Edinost“ ter se ves čisti dobiček uporablja v poboljšanje tega glasila tržaških Slovencev.

Kdor podpira tiskarno „Edinost“ podpira tudi list „Edinost“ !!